



## PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Laisvės a. 20, 35200 Panevėžys, tel. (8 45) 50 13 60, el. p. administracija@panevezys.lt.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288724610.

Lietuvos savivaldybių asociacijai  
*Siųsti el. paštu gv@lsa.lt*

2022-03-      Nr.  
Į 2022-02-09      Nr. SAVP-103

### DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Panevėžio miesto savivaldybės administracija pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2022-02-09 raštu Nr. 2D-403(12.146E) „Dėl Įstatymų projektų derinimo“ pateiktus Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 13, 23, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymų projektai) išvadoms gauti. Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad Įstatymų projektų rengimą paskatinusi priežastis – institucijų, atsakingų už žemės sklypų projektavimą (planavimą), pareigos užtikrinti tinkamą projektavimą ir žemės sklypo formavimą, numatant teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte sprendinius dėl patekimo į žemės sklypą ar kitą objektą, nevykdymas arba institucijų, atsakingų už administracinių aktų priėmimą, pareigos priimti administracinį aktą, kuris buvo reikalingas teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte esantiems sprendiniams dėl patekimo į žemės sklypą ar kitą objektą įgyvendinti, nevykdymas. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 13, 23, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Žemės įstatymo pakeitimo projektas) 2 straipsnyje siūloma įtvirtinti galimybę administracine tvarka *valstybės ir savivaldybių lėšomis* nustatyti servitutus išnuomotiems, perduotiems neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti valstybinės žemės sklypams, taip pat savivaldybių ir privačios žemės sklypams, jeigu šiuos valstybinės žemės sklypus išnuomojant, perduodant neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti, o savivaldybių ir privačios žemės sklypus – perleidžiant iš valstybės į savivaldybės ar privačią nuosavybę bei atkuriant nuosavybės teises, nesilaikant teisės aktų reikalavimų teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte nebuvo suprojektuoti sprendiniai dėl patekimo per šiuos žemės sklypus į kitą žemės sklypą ar kitą objektą, arba sprendiniai buvo suprojektuoti, tačiau nebuvo priimti administraciniai aktai, reikalingi šiems sprendiniams įgyvendinti.

Svarbu pažymėti, kad nors teisės aktai, reglamentuojantys žemės reformą, keitėsi daug kartų, ir valstybinės žemės sklypų privačion nuosavybėn perleidimas, išnuomojimas, perdavimas naudotis neatlygintinai ir kt., yra kompleksinės procedūros, kurias sudaro keletas etapų (žemės sklypo suformavimas (suplanavimas), žemės sklypo kadastrinių matavimų atlikimas ir jo įregistravimas Nekilnojamojo turto registre, administracinių aktų, kuriais perleidžiamas privačion nuosavybėn, išnuomojamas, perduodamas naudotis neatlygintinai ir kt., žemės sklypas, priėmimas ir kt.), tačiau institucijų, dalyvaujančių žemės reformos procese, t. y. savivaldybės administracijos direktoriaus (atitinkamais laikotarpiais – savivaldybės valdybos, tarybos), Nacionalinės žemės

tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (iki 2010 m. liepos 1 d. – apskričių viršininkų administracijų), kompetencija šių procedūrų etapuose iš esmės priklauso (priklausė) nuo to, ar perleidžiamas privačion nuosavybėn, išnuomojamas, perduodamas naudotis neatlygintinai ir kt. valstybinės žemės sklypas yra (buvo) kaimo gyvenamojoje vietovėje ar mieste. Kadangi teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybinės žemės sklypų privačion nuosavybėn perleidimą, išnuomojimą, perdavimą naudotis neatlygintinai ir kt., tiek savivaldybės administracijos direktoriaus (atitinkamais laikotarpiais – savivaldybės valdybos, tarybos), tiek Nacionalinei žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (iki 2010 m. liepos 1 d. – apskričių viršininkų administracijų) kompetencijos minėtų procedūrų etapuose yra (buvo) griežtai apibrėžtos, siūlytume Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punkto, kuriuo Žemės įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnyje siūloma papildyti Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalį, paskutiniajame sakinyje vietoj žodžių „valstybės ir savivaldybių“ įrašyti žodžius „valstybės ir (ar) savivaldybių“. Be to, atsižvelgiant į tai, kad įstatymais turi būti nustatytos bendro pobūdžio taisyklės, o poįstatyminiuose teisės aktuose jos gali būti tik detalizuojamos, t. y. gali būti reglamentuojama jų įgyvendinimo tvarka (Konstitucinio Teismo 1995 m. spalio 26 d., 2004 m. kovo 5 d., 2014 m. gegužės 9 d. nutarimai), ir siekiant užtikrinti, kad nuostolius, pvz.: dėl įvažiavimo į žemės sklypą arba asmens, kuris nėra žemės sklypo savininkas, galimybės eksploatuoti jam priklausančius žemės sklype esančius statinius ar įrenginius, nebuvimo (Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 1 punktas), atlygintų būtent ta institucija, dėl kurios neteisėtų (netinkamų) veiksmų šie nuostoliai atsirado, Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą, kuriuo Žemės įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnyje siūloma papildyti Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalį, tikslinga papildyti konkrečiais atvejais, kada teritorijų planavimo dokumentų arba žemės valdos projektų ir žemės sklypų planų rengimas turėtų būti finansuojamas valstybės, o kada savivaldybių lėšomis.

2. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnį savivaldybės funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę skirstomos į savarankiškasias ir valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) (Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai). Kad būtų įgyvendintos savivaldos funkcijos, remiamasi ekonominės veiklos pagrindais, įtvirtintais Lietuvos Respublikos Konstitucijos 121 straipsnyje, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo, Lietuvos Respublikos vietos rinkliavų, Lietuvos Respublikos biudžetinės sandaros įstatymuose ir kt. Savivaldybė savarankiškai sudaro ir tvirtina savo biudžetą, paskirsto lėšas funkcijoms įgyvendinti pagal numatytus prioritetus, kurių pasirinkimas ir finansavimo jiems skyrimas priklauso nuo gyventojų išrinktų atstovų (savivaldybės tarybos, mero) politinės valios įgyvendinimo. Be to, savivaldybės, įgyvendindamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkto savarankiškąją savivaldybių funkciją – teritorijų planavimas, savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas, parenkant teritorijų planavimo dokumento ar jo sprendinių įgyvendinimo rengėją – laikosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų. Dėl minėtų aplinkybių visumos savivaldybės lėšomis finansuojamas teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto rengimo ir (ar) jų sprendinių įgyvendinimo (vienas iš teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo veiksmų – žemės sklypų kadastrinių matavimų rengimas) procesas trunka daug ilgiau už analogišką privačiomis lėšomis finansuojamą teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto rengimo ir (ar) jų sprendinių įgyvendinimo procesą. Atsižvelgiant į skirtingą savivaldybių ir privačiomis lėšomis finansuojamų servitutų įteisinimo laiko sąnaudų trukmę, Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą, kuriuo Žemės įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnyje siūloma papildyti Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalį, siūlytume papildyti nuostatomis, numatančiomis galimybę suinteresuotiems asmenims

pageidaujant Žemės įstatymo pakeitimo projekte nurodytų dokumentų, kurie būtų reikalingi šiame įstatymo projekte nurodytiems servitutams įteisinti, rengimą finansuoti jų pačių lėšomis.

3. Pasiūlymų teikimo savivaldybės administracijos direktoriui <...> dėl vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimo, keitimo ar koregavimo ir (ar) *finansavimo* tvarką ir sąlygas reglamentuoja Pasiūlymų teikimo dėl teritorijų planavimo proceso inicijavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1265 „Dėl Pasiūlymų teikimo dėl teritorijų planavimo proceso inicijavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti, ar priėmus Žemės įstatymo pakeitimo projektą neturės būti keičiamos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1265 nuostatos. Nustačius poreikį keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1265 nuostatas priimtoms Žemės įstatymo pakeitimo projekto nuostatomis įgyvendinti, siūlytume šią informaciją nurodyti Įstatymų projektų aiškinamojo rašto 11 punkte.

Administracijos direktorius

Tomas Jukna